

Nan giải bình ổn thị trường vàng?

TỪ CHUYỆN TRANH CẠI CÔNG NHẬN VÀNG LÀ NGOẠI TỆ...

Trước thực tế thị trường vàng gây ra không ít hệ lụy, Hiệp hội Kinh doanh vàng dự định kiến nghị lên NHNN đưa vàng ra khỏi danh sách mặt hàng xuất nhập khẩu và xem đây là một loại hàng hoá đặc biệt. Theo đó, hiện Việt Nam vẫn chưa công nhận vàng là một ngoại tệ trong khi các nước khác đều coi đây là một ngoại tệ mạnh và là công cụ dự trữ quan trọng (dự trữ vàng ở Mỹ lên tới 64%, châu Âu trên 50%...). Do đó, việc vàng hiện vẫn bị tính vào mặt hàng nhập khẩu sẽ làm tăng tỷ lệ nhập siêu mà lại hạn chế sự phát triển tự do của thị trường vàng trong khi nếu thả nổi việc nhập khẩu vàng theo nhu cầu thị trường sẽ không ảnh hưởng đến cán cân thương mại. “Đương nhiên, giá vàng trong nước sẽ về bằng với giá vàng thế giới chứ không chênh với giá vàng thế giới như thời gian vừa qua. Khi đó việc dự đoán giá vàng trong nước sẽ đơn giản hơn, bởi giá vàng trong nước cũng sẽ biến thiên cùng với giá vàng thế giới”, ông Đinh Nho Bàng, Tổng Thư ký Hiệp hội Kinh doanh vàng Việt Nam lí giải.

Tuy nhiên, trong khi kiến nghị của

>>TUẦN KIẾT

Các chuyên gia kinh tế đều có chung nhận định, nếu Ngân hàng Nhà nước (NHNN) bình ổn được thị trường vàng sẽ mang lại nhiều lợi ích cho nền kinh tế, cụ thể: góp phần ổn định giá USD tiền mặt, hạn chế tình trạng buôn lậu vàng, góp phần ổn định tiền tệ trong nước. Tuy nhiên, thời gian gần đây thị trường vàng liên tục nổi sóng và gây ra những biến động trong điều hành vĩ mô cũng như cuộc sống của người dân. Bình ổn thị trường vàng ra sao trong thời gian tới vẫn còn là câu hỏi lớn khi mà còn quá nhiều tranh cãi xung quanh vấn đề này.

Hiệp hội kinh doanh vàng Việt Nam chưa kịp đưa ra thì Thống đốc Nguyễn Văn Giàu khẳng định NHNN chưa tính đến việc này. Theo đó, việc nhập vàng phải dùng đến ngoại tệ, như vậy thì vẫn có ảnh hưởng đến cán cân thanh toán. Hơn nữa, nếu lo lắng nguy cơ nhập siêu thì cũng cần phải nhìn từ nhiều phía, chứ không nên cho rằng vàng là nguyên nhân chính; còn để ổn định thị trường vàng thì NHNN sẽ tùy theo thời điểm mà tính toán chứ không nhất thiết phải đưa vàng ra khỏi thống kê xuất nhập khẩu. Lí giải thêm về mối lo ngại nhập siêu do nhập khẩu vàng

gây ra, Thống đốc Giàu khẳng định việc nhập vàng khiến nhập siêu có thể tăng lên nhưng không ảnh hưởng nhiều tới cán cân tổng thể vì chẳng bao giờ xảy ra chuyện Việt Nam có nhu cầu lớn đến mức “toàn dân nhập vàng về tiêu dùng”. Hơn nữa, nếu doanh nghiệp, hay ngân hàng nhập vàng về với mục đích kinh doanh vàng miếng hay nữ trang thì đó là hàng hóa, phải đưa vào rõ tính cán cân thanh toán và tính thuế xuất nhập khẩu bình thường nhằm tăng nguồn thu cho NSNN. Một số chuyên gia tài chính cũng cho rằng vàng nên chịu sự quản lý của NHNN, vì thực ra,

tại Việt Nam vàng là công cụ thanh toán và định giá của người dân từ trước đến nay. Vì vậy, nên để vàng trong rổ tính toán cân cân thương mại để dễ kiểm soát và quota xuất nhập do NHNN tính toán như hiện nay vẫn tốt hơn.

... ĐẾN VIỆC CẤM HOẠT ĐỘNG HUY ĐỘNG VÀ CHO VAY VÀNG?

Một số thông tin cho biết, NHNN đang nghiên cứu việc không cho phép thực hiện hoạt động huy động và cho vay bằng vàng trong thời gian tới do tiềm ẩn nhiều rủi ro. Tuy nhiên, vấn đề này đang gặp không ít ý kiến ngược chiều bởi nếu NHNN cấm hẳn hoạt động huy động và cho

thái ngoại hối ra sao, tỷ lệ cho vay vàng trên huy động là bao nhiêu... Còn việc không cho phép thực hiện hoạt động huy động và cho vay bằng vàng cần có lộ trình thích hợp.

Chia sẻ thêm về vấn đề này, PGS-TS Trần Hoàng Ngân, Phó Hiệu trưởng trường Đại học Kinh tế Tp.HCM cho rằng, nếu các ngân hàng thương mại chứng minh rằng hoạt động huy động và cho vay vàng vẫn cần thiết thì NHNN không có lý do gì để ngăn cấm chuyện đó. Tuy nhiên, việc NHNN mới đây yêu cầu các ngân hàng báo cáo là vô cùng cần thiết bởi như thế NHNN mới có thể nắm vững tình trạng lời lỗ trong hoạt động kinh doanh vàng của các ngân hàng như thế nào để phục vụ cho công tác điều hành chính sách vĩ mô vì vàng còn ảnh hưởng tỷ giá, đến hạn ngạch nhập khẩu vàng, và cả đến dự trữ ngoại hối...

Tất nhiên, động thái nghiên cứu để cấm ngân hàng huy động và cho vay vàng của NHNN cũng có cơ sở bởi chính hoạt động này đã từng gây sóng gió trên thị trường vàng vào năm 2009, khiến giá vàng leo thang và nhiều doanh nghiệp kinh doanh vàng gần như phá sản. Hơn nữa, đây sẽ là xu hướng tất yếu trong tương lai vì quan điểm của Chính phủ là hướng tới một vật ngang giá chung là đồng Việt Nam và như vậy, khi đó nhu cầu vay vàng để kinh doanh, mua nhà... sẽ không còn (và tất nhiên, ngân hàng cũng không muốn huy động vàng làm gì nữa). Hơn nữa, vấn đề hiện nay là làm sao NHNN ổn định được đồng tiền, làm cho đồng Việt Nam thực sự có giá trị, đáp ứng nhu cầu đây là phương tiện trao đổi, thanh toán thì lúc đó vàng sẽ rút khỏi lưu thông và chỉ đóng vai trò phương tiện cất trữ. Như vậy, về lâu dài, phải làm cho vàng chỉ đóng vai trò phương tiện dự trữ, còn nếu người dân gửi vàng vào ngân hàng thì phải trả phí cho ngân hàng, còn người dân sẽ không được hưởng lãi suất gì.

Xung quanh câu chuyện bình ổn thị trường vàng, PGS-TS Trần Hoàng Ngân cũng cho rằng, Chính phủ nên phát hành thêm trái phiếu bằng vàng. Khi thu được vàng từ dân, NHNN có thể bán ra để mua tiền đồng hoặc USD đưa vào nền kinh tế, rồi đến khi đáo hạn, NHNN cũng có thể mua vàng tại thị trường nước ngoài để trả lại cho dân (tất nhiên nên mua theo các hợp đồng tương lai để bảo đảm giá, tránh rủi ro cho hệ thống ngân hàng). Việc huy động vốn vàng trong dân vừa tạo thanh khoản cho vàng vừa giúp NSNN có thêm vốn để triển khai các dự án, tăng dự trữ ngoại hối quốc gia, giảm lượng ngoại tệ để nhập vàng, và các công ty có thể mua vàng từ Chính phủ để sản xuất ra nữ trang. Hiện nay, việc huy động vốn vàng trong dân được thực hiện bởi nhiều nước trên thế giới.

Phó Thống đốc NHNN Nguyễn Văn Bình từng ca thán, hiện chức năng quản lý của NHNN đối với vàng theo các văn bản pháp luật liên quan còn có sự khác biệt. Theo Luật Ngân hàng Nhà nước, NHNN có trách nhiệm quản lý hoạt động kinh doanh vàng nhưng theo Pháp lệnh Ngoại hối và các nghị định của Chính phủ, cơ quan chi quản lý một số hoạt động liên quan đến kinh doanh vàng. Trong khi đó, các hoạt động mua bán, sản xuất gia công vàng của doanh nghiệp; hoạt động xuất nhập khẩu vàng trang sức, mỹ nghệ thuộc sự quản lý, cấp phép của Sở Kế hoạch - Đầu tư, Bộ Công Thương, Bộ Tài chính. Chính sự quản lý chồng chéo này cũng gây ra những khó khăn cho NHNN và cả trong điều tiết vĩ mô của Chính phủ, khiến vàng "đóng góp" vào nhập siêu là chuyện khó tránh khỏi. Và một khi còn quá nhiều vấn đề chưa rõ ràng trên thị trường vàng, trong khi giá trị đồng Việt Nam vẫn chưa được đề cao, e rằng bình ổn được thị trường vàng không hề đơn giản, theo kiểu "quản chỗ này lại hở chỗ khác" mà thôi. ☾

vay vàng của các ngân hàng thời điểm này thì sẽ là lãng phí lớn. Theo ông Huỳnh Trung Khánh, thành viên Hội đồng vàng thế giới, Phó Chủ tịch Hiệp hội kinh doanh vàng Việt Nam, hiện nay trong dân đang giữ ít nhất khoảng 500 tấn vàng, tính ra gần 20 tỉ USD. Đây là một nguồn lực không nhỏ và nếu tận dụng được sẽ giúp giảm được việc vay nợ nước ngoài. Thêm vào đó, theo giám đốc một ngân hàng cổ phần, nếu NHNN còn băn khoăn về vấn đề an toàn cho hệ thống ngân hàng thì có thể quy định huy động vàng trên tổng tài sản là bao nhiêu thì được, dự trữ bắt buộc như thế nào, trạng